

har det sin store Interesse, at vi faa Lejlighed til ved den sagkyndige Repræsentation, som jeg her har omtalt, at erhverve et Marked, forinden vore Konkurrenter kommer med deres Overflod, som vi efter faa Aars Forløb maa regne med vil melde sig paa Markedet. Har vida først erhvervet Markedet og fundet de rigtige Købere, og vor Produktion har slaet an, kan vi maaske derved faa et Forspring, som vil gavne os langt ind i Fremtiden.

Jeg nævnede, at Handelsstanden muligvis kunde overtage en Del af disse Arbejder, og jeg ved, at Handelsstanden allerede er godt i Gang. Men en sagkyndig Repræsentant, der lønnes af Staten, erhverver sig jo ret hurtig en Autoritet, som vil faa sin Betydning ogsaa for Handelsstanden; det viser sig, at Handelsstanden for sit Vedkommende meget ofte søger en saadan Repræsentation. Jeg vil antage, at vore Andelsforetagender og specielt vore Foderstofferretninger i udstrakt Grad vil gøre Brug af en landbrugskyndig Repræsentation i Udlandet. Alt i alt kan jeg ikke se rettere end, at det er en Sag, som hurtigt bør fremmes. Om nogle Maaneder er der maaske Brug for Mænd paa de forskellige Pladser, medens jeg mener, at halve Aar er nødvendige som Uddannelsesetid for de Mænd, som maatte blive udpeget.

Sigvald Olsen: Jeg skal ikke ret længe lægge Beslag paa Tingets Tid, ikke mindst da Tinget jo nu paa Grund af den fremrykkede Tid vil være noget træt.

Venstres Ordfører, det ærede Medlem for Randers Amts 6te Valgkreds (N. Neergaard) fremsatte i sin Ordførertale en Udtalelse, som jeg fuldt ud kan slutte mig til. Med den ærede Formands Tilladelse skal jeg citere den: „Der er ingen Tvivl om, at det efter samstemmende Udtalelser af de ledende Statsmænd i alle de krigsførende Stormagter vil komme til en grundig Nyskabelse af Folkeretten i Forbindelse med Fredsslutningen, en Nyskabelse, til hvilken ikke mindst de smaa, neutrale Nationer, hvortil ogsaa vi hører, der ene skal se deres Styrke og Betyggelse i Folkerettens Udvikling og ikke kan tænke sig at søge nogen virkelig Betyggelse ad Vaabnens Vej“. Denne Udtalelse giver mig Anledning til en Henstilling eller en Forespørgsel til den højtærede Statsminister. Jeg tillader mig at henstille til ærede Medlemmer at følge mig i den Betragtning, jeg her vil gøre gældende i min Forespørgsel til Statsministeren, nemlig om det ikke nu maatte være paa Tide at foretage en Ændring i Grundlovens § 18.

Under de Forhandlinger, der føres om en eventuel Fredsslutning, og hvad dermed staar i Forbindelse, fremsættes der af saa godt som alle Ministre og Statsmænd, uden Hensyn til politisk Anskuelse, den Opfattelse, at den Tid nu maa være forbi, da det ligger i Enkeltmands Haand at kunne erklære Krig mod Folkets Ønske. Til Trods for, at det kun er kort Tid siden, vi ændrede vor Grundlov, mener jeg, vi bør tage det Spørgsmaal op, og jeg antager ikke, der fra nogen Side vil være Modstand mod en Ændring af den nævnte Paragraf.

For saa vidt den højtærede Statsminister mener, Tiden er inde, og allerede nu ved Forhandling med rette vedkommende og ogsaa ved at pleje Forhandlinger med de forskellige Partier kan komme til den Opfattelse, at der er Enighed om, at der bør foretages en Ændring i dette Punkt, saa er det mig foreløbig tilstrækkeligt. Naar nemlig Statsministeren kan møde frem her med en Erklæring om, at han ved Forhandling med de forskellige Parter har faaet den Opfattelse bekræftet, som jeg nærer, at der hos alle dem, som berøres af dette Spørgsmaal, er en udelt Stemning for Nødvendigheden af, at det herefter ikke bliver den enkelte, der tager Bestemmelse om at erklære Krig, men at det bliver Folkets Repræsentanter, saa er det mig en Borgen for, at der ikke vil blive truffet nogen Afgørelse af Enkeltmand.

Jeg er enig med Venstres Ordfører i, at den Tid vel forlængst er forbi, da selv de mest militaristiske Kredse kunde nære Forhaabninger om, at vort lille Land ad Vaabnens Vej kan fremtinge noget som helst eller lægge noget som helst Lod i Vægtskaalen — alle er sikkert kommet til Erkendelse af, at det kan vi ikke —, men hvad der vil have Betydning, er, at saa mange af de neutrale Lande som muligt allerede nu erklærer sig indforstaaede med den Tanke, som man nu kræver gennemført i andre Stater, at det ikke maa være afhængigt af en enkelt Mand og hans Raadgivere, om der skal erklæres Krig eller ikke, men det maa være noget, som Folkets Repræsentanter, altsaa Folket selv, kommer til at bestemme. For det er jo saaledes, at Raadgivere, som fremsætter deres Anskuelser og gennemtinger deres Mening, og som ofte derved har foraarsaget en Krigserklæring, i Regelen forstaaer at gardere sig, naar det viser sig, at det gaar galt, men det gaar ud over den, som Loven har givet Bemyndigelse til at erklære Krig.

Jeg haaber, som sagt, at den højtærede Statsminister kan gaa ind paa den Tanke-